

Blik op Boijl

Boijlerweg nr.72

Midden in het dorp, tegenover de kerk staat het grote woonhuis op nr. 72 wat 2 gezinnen huisvest. Het is een plek met een lange historie.

Eeuwenlang was hier een boerenbedrijf en oud dorpsgenoot Egbert de Boer (1898 - 1996) zocht lang geleden samen met zijn oudste zoon, in de oude kerkarchieven en tekende het volgende op:

Rond 1670 stond een boerderij de 'Vicarije Sate' op de plek waar nu ongeveer het sportveld is en mogelijk ook deels op de plek van 'de Oosterbrink' (aangeplant in 1861) In 1672 wordt die boerderij door 'vijandelijke muitende troepen' in brand gestoken. Dat jaar en ook het volgende wordt er door de kerk, die de eigenaar is, geen pacht ontvangen.

In 1675 wordt de boerderij herbouwd en de eerste huurder is Hendrik Harmens. Hij huurt de boerderij voor 17 Carolus guldens en 10 stuivers. (zal de jaarpacht geweest zijn)

De kerken van Blesdijke, Peperga, Noordwolde en Boijl zijn tot 1727 één gemeente. Boijl en Noordwolde scheiden zich in dat jaar af en hierdoor krijgt de kerk zijn eigen grond. (In 1860 splitsen Boijl en Noordwolde zich weer op in twee zelfstandige kerk gemeentes)

Rond 1739 wordt de 'Vicarije' vermoedelijk overgebracht naar het terrein tegenover de kerk en vijftig jaar later in 1789 wordt de boerderij verbouwd of uitgebreid.

foto Hil Kruishaar

Weer bijna 100 jaar later in 1883 wordt op de zelfde plek een nieuwe boerderij gebouwd voor f. 6.200.— Rechts een slaapkamer boven een grote vrij ondiepe kelder, gang in het midden en links de 'mooie kamer' Achter de slaapkamer een grote keuken en achter de 'mooie kamer' dwars nog een diepe kelder op het oosten. Boven zijn 2 slaapkamers en een open zolder. Er loopt een grote stal noord-zuid aan de westkant. Links, achter de 'baanderdeuren' aan de oostkant, de deel met daarachter de paardenstal. In het midden tussen deel en koeienstal het hooivak met vooraan de breedte een grote aardappelkelder. Achter de paardenstal ligt een dwars stal met grote buitendeuren aan de oostkant.

De boerderij kent diverse huurders. Sommige blijven kort anderen huren de plaats voor tientallen jaren. In 1848 huurt Hendrik Klaasen Marks de boerderij. Een jaar later is het 'zijn weduwe'. (de man moet onverwachts en jong overleden zijn....!) en 4 jaar later huurt Sake K. Marks, gehuwd met weduwe Marks, (haar zwager?) de boerderij tot ook weduwe S Marks, (die haar tweede echtgenoot dus ook overleeft) overlijdt in 1879. Ze hebben dan ruim 30 jaar de boerderij van de kerk gehuurd. Sociale voorzieningen ontbraken in die tijd en haar zwager zal de plaats van haar eerste echtgenoot in hebben genomen.

Johannes Hofstee is de nieuwe huurder in 1881 Hij huurt de boerderij voor f. 850.— Op de (later afgebrande) boerderij staat op de dakkapel 1883. Tijdens zijn pachtijd werd de boerderij dus vernieuwd. In 1884 Huurt Johannes Hofstee de nieuwe boerderij weer 'na publieke verhuur' Hij 'boerkt' er 17 jaar tot 1898. W. van Dalen volgt hem op voor 5 jaar en dan is in 1903 Sieger Dorprigter de volgende huurder voor 8 jaar.

Weduwe Jan de Boer huurt de boerderij in 1911, daarna de 'erven weduwe de Boer' (haar kinderen...?) tot 1926. G Posma, Geert Slot, Wim Mercur (hun zoon was jarenlang directeur van museum 'Belvédère' in Heerenveen) en Geert Kok zijn de volgende huurders.

foto Piet Bosma

Lammert Westerveen volgt zijn zwager rond 1960 op als huurder en hij is de laatste boer op nr. 72. Het bijbehorende land lag achter de boerderij (nu Groene Zoom) en aan de overkant met direct achter het kerkhof (nu Klokke-weg) een stuk bouwland met aangrenzend weiland tot aan het 'Kerkebos'. Het land aan de Kerkweg wordt in de 60er jaren verkocht aan de ruilverkaveling en het woonhuis verbouwd met o.a. een moderne keuken boven de tweede kelder en boven komt een dakkapel met een extra slaapkamer. Westerveen wordt koster van de kerk, luidt de klok en onderhoudt ook het kerkhof. Uit herinneringen van omwonenden: 'Op de boerderij werd vroeger, met hulp van het nodige personeel, lang zelf boter gemaakt in de -karnhoek- ' Vandaar de twee kelders. Project ontwikkelaar Jonker koopt de boerderij en ook de achter liggende grond, van de kerk waar later de woningen van 'de Groene Zoom' komen. Het erf blijft bij het huis. Fokke Smid koopt eind jaren 70 de boerderij en vestigt er zijn groothandel een potterie in. De stallen worden uitgebroken en de hele schuur staat vol stellingen. Smid vertrekt en het huis wordt in 1996 door de families Boekhoudt en Lenstra opgedeeld in 2 woningen. In de schuur wordt de tweede woning met een eigen ingang gebouwd maar als deze klus na jaren geklaard is slaat het noodlot toe in augustus 2003.

Het hele huis anno 1883, met het grote rieten dak, brandt door kortsluiting volledig af. 2004/2005 kan de nieuwe woning weer betrokken worden. Fam. Lenstra vertrekt en sinds 2006 zijn fam. Kee/Jippes de bewoners van het huis vóór.

foto Jellie Menger

namens de 'werkgroep archief' Jellie Menger.